

29.8.2019

Asia nro 1/20/2018
DM nro #2267135

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO

Kirjeenne 2.8.2019, TEM/1054/02.01.04/2019

Business Finlandin ehdotus vuoden 2019 III lisätalousarvioon

Innovaatorahoituskeskus Business Finland lähettää oheisena ehdotuksensa vuoden 2019 III lisätalousarvioon.

Momentti 32.20.46 Laivanrakennuksen innovaatiotuki sisältää ehdotuksen vain työ- ja elinkeinoministeriön Business Finlandille osoittamasta osuudesta, eikä sisällä työ- ja elinkeinoministeriön KEHA-keskukselle osoittamaa osuutta.

Momentti 32.20.46 Laivanrakennuksen innovaatiotuki sisältää ehdotuksen myös vuosien 2018 ja 2019 määrärahoista, jotka työ- ja elinkeinoministeriö ovat päätöksellään jakamassa Business Finlandin käyttöön.

Momentin 32.20.87 Pääomалainoihin Business Finland ehdottaa valtuuslisäystä ja että vuonna 2019 käyttämättä jäävästä valtuudesta voitaisiin tehdä myöntämispäätöksiä vuoden 2020 puolella. Business Finlandin näkemyksen mukaan valtuuden saaminen vuoden 2019 lisätalousarviossa on merkittävää kasvumoottoreihin tehdyn työn jatkamiseksi, asiakkaille annettujen odotusten täyttämiseksi sekä Suomen liiketoimintaekosysteemin kasvun ja Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn edistämiseksi.

Ari Grönroos
Johtaja

Minna Ala-Könni
Riskienhallintapäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

Liitteet

III lisätalousarvioehdotus liitemuistioineen

Jakelu

TEM/Elinkeino- ja innovaatio-osasto, TEM/Konserniohjausyksikkö

29.8.2019

Asia nro 1/20/2018
DM nro #2267135

EI JULKINEN kunnes VM antaa oman ehdotuksensa. JulkL (621/1999) 6.1 §:n 4 k

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin
EHDOTUS VUODEN 2019 III LISÄTALOUSARVIOON

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

32.20.46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2017 kolmannessa lisätalousarviossa myönnettyä määrärahaa, jonka työ- ja elinkeinoministeriö on vuonna 2018 päätöksellään osoittanut Innovaatorahoituskeskus Business Finlandille, ehdotetaan peruutettavaksi 20 000 000 euroa ja uudistettavaksi vuoden 2019 talousarviossa.

Määrärahaa saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (364/2015) mukaisiin avustuksiin.

Vuoden 2019 määräraha ehdotetaan budjetoitavan maksatuspäätösperusteisena. Vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa myönnetyn momentin perusteluja ehdotetaan muutettavan siten, että määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti.

Selvitysosa: Määrärahaa on tarkoitus myöntää rekisteröidyille laivanrakennusyriyksille, laivankorjausyriyksille tai laivakonversioyriyksille uuden alustyyppin kehittämiseen ja suunnitteluun, aluksen innovatiivisiin osiin, jotka voidaan erottaa aluksesta erillisinä osina sekä innovatiivisiin tuotanto-, suunnittelu- ja logistiikkamenetelmien kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Innovaatiotukea maksetaan alushankkeen valmistumisen etenemisen mukaan ja viimeinen osa maksetaan alushankkeen valmistuttua. Viimeiset tukea saaneet alushankkeet valmistuvat vuonna 2020, joten vuoden 2017 määräraha ei olisi silloin enää käytettävissä.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2019 III lisätalousarvio	20 000 000
2019 talousarvio	10 000 000
2018 tilinpäätös	4 115 842

32.20.87. Pääomalinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveltoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha)

Momentin valtuuteen lisätään 20 000 000 euroa.

Mikäli vuoden 2019 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämisspäätöksiä vuonna 2020 enintään 22 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys 20 000 000 euroa johtuu valtuuden loppumisesta vuoden 2019 keväällä ja tiedosta, että rahoitukselle on kysyntää ja että rahoituksella voitaisiin käynnistää Suomen kannalta merkittäviä hankkeita, joilla on merkittävä vaikutus liiketoimintaekosysteemin kasvuun ja Suomen kansainväliseen kilpailukykyyn.

	Määräraha
2019 I lisätalousarvio	18 000 000
2019 talousarvio	12 000 000
2018 tilinpäätös	5 914 375

Perustelumuistio**32.20.46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)**

Vuoden 2017 kolmannessa lisätalousarviossa myönnettyä määrärahaa, jonka työ- ja elinkeinoministeriö on vuonna 2018 päätöksellään osoittanut Innovaatorahoituskeskus Business Finlandille, ehdotetaan peruutettavaksi 20 000 000 euroa ja uudistettavaksi vuoden 2019 talousarviossa. Tämän määrärahan käyttö tulee olemaan arviolta 6 milj. euroa vuonna 2020 ja 14 milj. euroa vuonna 2021.

Määrärahan uudistamisen tarve johtuu siitä, että laivanrakennusprojektit ovat luonteeltaan isoja ja pitkäkestoisia. Projekti voidaan lainsäädännön mukaan aloittaa vasta kun projektissa rakennettavasta aluksesta on tehty sitova tilaussopimus. Siten jo projektin aloittaminen voi kestää pitkään. Tämän lisäksi itse projekti kestää tyypillisesti vuosia ja Business Finlandin rahoitus kohdistuu aluksen innovatiivisten ratkaisujen toteuttamiseen, jotka toteutetaan tyypillisesti vasta projektin loppuvaiheessa.

Vuoden 2017 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetystä 30 860 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta työ- ja elinkeinoministeriö on 1.3.2018 päätöksellään osoittanut Innovaatorahoituskeskus Business Finlandille 24 350 000 euroa. Business Finland on vuoden 2018 aikana käyttänyt määrärahasta 4 115 841,50 euroa. Vuodelle 2019 siirtynyt määräraha on 20 234 158,50 euroa, jonka käyttö on tällä hetkellä 0 euroa.

Vuoden 2018 toisessa lisätalousarviossa on työ- ja elinkeinoministeriölle myönnetty 10 000 000 euron kolmevuotinen siirtomääräraha. Business Finland ehdottaa, että momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Momentille ei edellä olevan johdosta esitetä lisämäärärahaa. Business Finland ehdottaa, että työ- ja elinkeinoministeriö päättää siirtomäärärahan jakamisesta Business Finlandille vasta kun budjetointiperuste on muutettu.

Vuoden 2019 talousarviossa on työ- ja elinkeinoministeriölle myönnetty 10 000 000 euron kolmevuotinen siirtomääräraha. Business Finland ehdottaa, että momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Momentille ei edellä olevan johdosta esitetä lisämäärärahaa. Business Finland ehdottaa, että työ- ja elinkeinoministeriö päättää siirtomäärärahan jakamisesta Business Finlandille vasta kun budjetointiperuste on muutettu.

Laivanrakennuksen innovaatiotuen käyttöä on sisällöllisesti rajoitettu sekä valtiontukien yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa (Komission asetus 651/2014, 25 art.) että valtionavustuslain (688/2001) nojalla annetussa kansallisessa asetuksessa (364/2015, muutosasetus 1153/2017). Business Finland valvoo, että myönnettyä avustusta käytetään ainoastaan em. säädöksissä hyväksytyihin tarkoituksiin. Valvonta tapahtuu jälkikäteisesti, laivanrakennustyön edetessä ja sitä mukaa, kun avustuksensaaja raportoi Business Finlandille avustuksen käyttöä (kustannus- ja sisältöraportointi). Näin ollen avustuksen saajan lopullinen oikeus avustuspäätöksen mukaiseen rahamäärään selviää vasta jälkikäteen laivanrakennustyön edetessä. Niin ikään vasta tässä yhteydessä myös valtiolle syntyy tehdystä avustuspäätöksestä johtuva lopullinen talousarviomeno. Tämän vuoksi määrärahan maksatuspäätösperusteinen kirjaustapa on suositeltavaa. Myöntöpäätösperusteinen kirjaus antaisi talousarvion toteutumisesta väärän kuvan. Lisäksi maksatuspäätösperuste lisää määrärahan käytön ennustamisen varmuutta. Vuoden 2017 Laivanrakennuksen innovaatiotuki on maksatuspäätösperusteinen.

32.20.87. Pääomalinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha)

Innovaatorahoituskeskus Business Finland ehdottaa momentille 20 000 000 euron lisäystä valtuuteen. Momentille on myönnetty vuonna 2019 valtuutta 30 000 000 euroa. Vuoden 2019 valtuudesta on käytetty 28 775 000 euroa.

Business Finland ehdottaa, että mikäli vuoden 2019 myöntämisvaltuutta jää käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2020 enintään 22 000 000 eurolla. Business Finlandin tavoitteena on käynnistää hankintakilpailutus syksyllä vuonna 2019 siten, että pääomalinasta tehtävät myöntöpäätökset voitaisiin tehdä alkuvuodesta 2020. Jos Business Finland saisi momentille pyydettyä lisävaltuuden vasta vuoden 2020 lisätalousarviossa, joka astuisi voimaan vuoden 2020 kesäkuun alussa, tarkoittaisi se, että Business Finland voisi käynnistää kilpailutuksen ja tehdä seuraavat myöntöpäätökset valtuudesta aikaisintaan syksyllä 2020. Tällöin toimintaan tulisi asiakkaiden näkökulmasta 1-1,5 vuoden katkos.

Momentin 32.20.87 pääomalinalla mahdollistaa merkittävän kasvupotentiaalin ekosysteemien alustayhtiöiden käynnistämisen. Pääomalinalla rahoitetaan ns. kasvumoottorihankkeita, joissa kehitettävä alusta ja liiketoiminta edistävät merkittäväällä tavalla koko ekosysteemin innovaatiotoimintaa ja liiketoimintamahdollisuuksia. Business Finlandin pääomalinalla-rahoitus nopeuttaa ekosysteemille tärkeän alustan ja yhteistyön kehittämistä ja suuremman riskin ottamista. Rahoitus edistää rahoitettujen yritysten liiketoiminnan kehittymistä ja laajentamista kansainvälisille markkinoille.

Momentin 32.20.87 pääomalinalla voidaan rahoittaa sellaisia hankkeita, joita Business Finland ei muuten voisi rahoittaa mm. valtiontukisäädösten takia. Tähän päästään kilpailutusmenettelyn ansiosta. Valtuutta käytetään avoimen hankintakilpailutuksen kautta, joten rahoitukseen ei sisälly valtion tukea. Pääomalinalla täydentää oleellisesti Business Finlandin muita rahoitusinstrumentteja. Pääomalinalla voidaan rahoittaa mm. asiakkaiden oleellisia investointeja, joita Business Finlandin avustus- ja lainarahoituksella ei voi rahoittaa.

Momentin 32.20.87 Pääomalinalla-rahoituksen tuloksena on tähän mennessä käynnistetty yhdeksän (vuonna 2018 viisi ja vuonna 2019 neljä) alustayhtiötä, joilla tavoitellaan miljardien eurojen vaikutuksia suomalaisiin yritysten ekosysteemeihin. Vaikutukset näkyvät miljardien eurojen arvoisena uutena liikevaihtona ja vientinä sekä tuhansina uusina työpaikkoina sekä uusina kansainvälisinä investointeina Suomeen. Vuoden 2019 kilpailutuksessa rahoitetut hankkeet synnyttävät skenaarioiden mukaan yhteensä 5,7 miljardia euroa uutta liikevaihtoa Suomessa, 9,3 miljardia euroa uutta vientiä Suomesta, 95 000 uutta työpaikkaa Suomeen sekä miljardi euroa uusia kansainvälisiä investointeja Suomeen.

Perustuen keväällä 2019 tehtyyn hankintakilpailutukseen Business Finlandin tiedossa on, että pääomalinalla-rahoitukselle on Suomen markkinoilla kysyntää. Kevään 2019 kilpailutuksessa Business Finland ei voinut riittämättömän rahoituksen vuoksi rahoittaa hankkeita, joiden kuitenkin tunnustetaan olevan Suomen kannalta merkittäviä; hankkeita, joilla olisi merkittävä vaikutus liiketoimintaekosysteemin kasvuun ja Suomen kansainväliseen kilpailukykyyn.

Business Finlandilla ei ole määrärahan lisäykselle tarvetta vuodelle 2019. Momentille on myönnetty määrärahaa vuodelle 2019 yhteensä 30 000 000 euroa. Määrärahasta on käytetty 8 478 004 euroa. Määrärahaa on käyttämättä 21 521 996 euroa. Business Finland arvioi, että arviomäärärahaa käytetään 6 521 996 euroa vuonna 2018 tehtyjen rahoituspäätösten maksuihin ja 15 000 000 euroa vuonna 2019 tehtävien rahoituspäätösten maksuihin.